

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE FILOZOOF VAN HAGEM

Een plezierige historie van te lande
in drie bedrijven (vier taferelen)

naar de roman van
JEF SCHEIRS

voor het toneel bewerkt door
KAREL RUYSSINCK

P E R S O N E N

TITTEN VAN DEN HUYVE, de filozoof van Hagem

NATEN, zijn broer

PATATJE, de koewachter

AMBROOS AMEELS, de pastoor van Hagem

PEE RUL, de paardenslachter

NOL, de herbergier

NARDUS POMPKOEK, de veldwachter

DE NOTARIS-BURGEMEESTER

KOLETJE KAMBEEL, de dorpskwezel

ROZALIE, de moeder van Patatje

Twee Nonnekens (of twee Broeders)

De zes broertjes en zusjes van Patatje

Volk van Hagem

DEKOR VOOR DE DRIE BEDRIJVEN

Het boerderijtje van de gebroeders Van den Huyve : een vervallen huizeken met venster en deur; boven de deur een zoldervenster.

Vóór het huis een tafel, een bank en een oude stoel. Naast het huis een afdakje. Op de voorgrond een hekje. Naast en achter het huis loopt de straatweg.

Op het proscenium of rechts vooraan op het toneel staat een bankje achter een laag hekje : de woning van de pastoor.

* * *

De tekst is dialektisch getint, maar kan gerust aangepast worden aan de streektaal van de plaats waar het stuk wordt vertoond.

Bij opvoeringen in open lucht (en waar mogelijk ook bij opvoeringen in een zaal) verdient het aanbeveling de personages af en toe langs het publiek te laten optreden. Vooral in het tweede bedrijf, bij de „viering” van Naten en Koletje, en in het derde bedrijf, bij het optreden van Patatje met zijn broertjes en zusjes kan men hiermee prettige effecten bekomen. Mits een kleine tekstwijziging kunnen de zes kinderen desnoods worden weggelaten.

De creatie van dit toneelspel werd gegeven te Wijnegem, op 7 december 1952, door de gezellen van het Reizend Volksteater, afdeling van het Nationaal Toneel van België, onder leiding van Rik Jacobs. In één jaar tijds beleefde het stuk 50 opvoeringen. Het Reizend Volksteater behield het alleenopvoeringsrecht tot 1 juni 1955.

De rolverdeling was als volgt :

Titten Van den Huyve

Naten

Patatje

Pastoor Ameels

Pee Rul

Nol

Nardus Pompkoek

De notaris-burgemeester

Koletje Kambeel

Rozalie

Twee nonnekens }

Frans Vercammen

Bert Wauters

Wim Baum

Roger Thoelen

Hans Brouwers

Anselm van Leent

Dries Wieme

Willem van Limburg

Line Geysen

Yvonne Ego

Danny Danneels

Flora Geysen

Regie : Rik Jacobs

Techniek : Lode Plaum

Lichtspel : Juul Goossens

In 1957 gaf het Reizend Volksteater de 125e voorstelling. *De Filozof van Hagem* werd het meest gespeelde stuk van dit gezelschap. Tot op heden werden meer dan 160 voorstellingen gegeven.

Met toestemming van het Reizend Volksteater werden op 31 juli en 1 augustus 1954 de eerste opvoeringen door liefhebbers gegeven door de toneelkring *Lust in 't schone* te Ingooigem (voorzitter : burgemeester Octaaf Bekaert). Deze voorstellingen gingen door in open lucht.

De rollen waren als volgt verdeeld :

Titten Van den Huyve	E. Demerie
Naten	G. Poignie
Patatje	M. Heyse
Pastoor Ameels	R. Ducatteuw
Pee Rul	A. Demets
Nol	L. Cannière
Nardus Pompkoek	M. Coudyzer
De notaris-burgemeester	A. Duprez
Koletje Kambeel	Mevr. Br. Desmet
Rozalie	Mevr. G. Poignie
Twee nonnekens {	Mej. J. Cassiers
	Mej. R. Vandenborre

Regie : Remi Van Duyn
Dekor : Maurice Steeland
Toneelmeester : Alfred Merckx

Tot op heden werden ruim 350 opvoeringen door liefhebbersgezelschappen (zowel gemengde als ongemengde) gegeven.

VOOR HET DOEK OPGAAT

Het zal nu wel twintig of dertig jaar geleden zijn...

Op een vervallen boerderijtje te Hagem — een dorpje dat als twee druppels water lijkt op alle andere Vlaamse dorpjes — kluizen de gebroeders Titten en Naten Van den Huyve. Niemand komt ooit bij die verstokte jonggezellen over de drempel dan Patatje, de koewachter, het oudste zoontje van Rozalie, een weduwe met zeven kinderen.

De Van den Huyves zijn rare kwanten. Naten, de oudste, is een duitenkliever en een mopperaar. Titten daarentegen is een joviale vijftiger, die niets aan zijn hart laat komen, op tijd en stond een borrel drinkt en Gods water over Gods akker laat lopen. Zijn grapjasserij en zijn simpele, maar gezonde levensfilozofie hebben hem de bijnaam van „de filozoof van Hagem” bezorgd.

Naten krijgt op zijn zeventigste jaar het „oud zot” te pakken. Hij wil mordicus gaan trouwen, want hij is het samenleven met zijn broer moe. Zijn uitverkorene is de vijftigjarige dorpskwezel Koletje Kambeel, die in vrekkingheid niet voor hem onderdoet. En het schraperige tweetal tracht natuurlijk Titten in de luren te leggen en hem het grootste deel van zijn eigendom afhandig te maken.

Titten is echter ook niet van gisteren: met de hulp van Patatje bezorgt hij Naten en Koletje op de dag van hun ondertrouw een heuglijke verrassing, die het hele dorp op stelten zet. Als Koletje daarna nog verneemt dat haar aanstaande schoonbroer er niet aan denkt zich te laten bedotten en huis en hof openbaar wil laten verkopen, blijkt haar liefde tegen zulke beproevingen niet langer bestand te zijn. Zij geeft Naten de bons, maar behoudt het geld dat ze reeds van hem heeft ingepalmd. Naten komt het niet te boven...

Titten zal nu op zijn beurt het avontuur van het huwelijk wagen. Hoe het daarmee verloopt zal de pastoor van Hagem u straks zelf vertellen. Hoort ende ziet!

K.R.

EERSTE BEDRIJF

Een zachte zomeravond. Alleen het voortoneel is schaars verlicht. Al de rest ligt in het schemerdonker. De pastoor komt op, voorplan rechts, stopt een lange stenen pijp uit een varkensblaas en pafst gemoedelijk enkele rookwolken uit. Daarna mijmerend :

PASTOOR — Wat een zachte avond... Hoe mooi ligt mijn dorpken daar nu in de zonsondergang... Mijn dorpken met mijn parochianen... Wat een stilte hangt erover in de valavond... een gezegende stilte, alsof God er eventjes zijn hand op laat rusten... God, dit is weer een van die gewijde avonden dat ik me zo dankbaar voel, omdat Gij mijn leven zo geleid hebt dat ik hier pastoor ben geworden... Ruim twintig jaar ben ik hier nu al, en tijdens al die jaren is dit plaatsken mij van dag tot dag liever geworden... En ach Heer, Gij weet met hoe weinig geestdrift ik hier naartoe kwam... Benoemd tot pastoor van Hagem, een verloren dorpken ergens in Vlaanderen... God, moet ik me gaan begraven in zo'n nest, dacht ik in die tijd... Ja, als een mens jong is, wilt ge immers de wereld veroveren, u doen opmerken... En wat is er nu te beleven in zo'n prutsdorpken, bij armzalige boerkens !... Maar hoe spoedig ben ik tot een ander inzicht gekomen, toen ik hier al de mensen leerde kennen, met hun deugden en gebreken en met hun plezante en sappige geestigheid... En als ik aan die mensen denk, denk ik natuurlijk in de allereerste plaats aan Titus Van den Huyve. Titus was een man die een paar jaar gestudeerd had, maar dan het boerenleven boven de geleerdheid verkoos. Hij was voorzitter van de duivenbond, kommandant van het pompierskorps en natuurlijk ook lid van de Confrerie van Sint-Ambrosius. Maar hij was vooral een filozof, *de* filozof van Hagem... Ik herinner me nog goed hoe ik twintig jaar geleden met hem kennis maakte... Toen ik op een avond als deze zowat stond te mediteren aan mijn hekje, kwam daar een man aangeslenterd... (*Intussen is Titten tot aan zijn hekje, voortoneel links, geslenterd.*) Die man scheen ook erg van de stilte te genieten. Hij groette mij beleefd maar familiair en begon direkt een gesprek.

TITTEN, *tikt even aan zijn pet* — Goeienavond, meneer pastoor... Ook nog een luchtje aan 't scheppen ?

PASTOOR — Ja man. Wie zijt gij ? Mag ik uw naam weten ?

TITTEN — Och, weeral een desillusie meer !... Ik die dacht dat ik, zoals niet wereldberoemd, dan toch zeker streekberoemd was, of liever... berucht ! Wel, meneer pastoor, ik vergeef het u dat ge mij niet kent, omdat ge van de streek niet zijt. Ik zal dus maar gauw dat tekort in uw encyclopedische kennis aanvullen. Ik ben Titus Van den Huyve, Titten... 'ne plezierige zot, gelijk de mensen van Hagem zeggen. Hagem en Titten zijn één, ziet ge; ik ben hier geboren en getogen en ik zou hier niet weg willen, al maakten ze mij morgen op slag minister-president.

PASTOOR — Is 't waar, Titus ! Houdt ge zoveel van uw dorpken ?

TITTEN — Gij niet, meneer pastoor ?

PASTOOR — Wel man, ik moet u eerlijk zeggen dat ik het nog moet leren kennen. En ge kent het spreekwoord, hee : onbekend maakt onbemind. Maar ik geloof dat gij wel de rechte man zijt om er mij een en ander over te vertellen.

TITTEN — Ge zijt gij bij mij aan 't juiste adres, meneer pastoor. Wat wilt ge zoal weten ?

PASTOOR — Ha, ha... Zo een beetje van alles, hee Titus !

TITTEN — Wel, dan zal ik u eens een vogelvluchtig panorama van ons geliefde Hagem ophangen. Eerst en vooral de aardrijkskundige ligging : volgens de schatting van de geleerde bollen ligt Hagem op 51 graden van de evenaar en op 39 van de noordpool, dus nogal een serieus eindeke te voet...

Klimaat : vandaag te droog, morgen te nat, en nooit naar de boeren hun zin.

Uitzicht : lijk alle andere dorpen in Vlaanderen, een kleine wereld op zichzelf : een kerk, een gemeentehuis, een herberg, een wegwijzer, een brievenbus, en veel kleine huizekens in 't ronde.

Het volk : de vrouwen, kwaad van humeur op tijd en stond; voor de rest niet venijnig, niet boosaardig, zelfs charmant...

in sommige omstandigheden. De mannen, deugdzaam, rationabel, vooral rationabel; ze hebben maar één woord : ja en neen, en 'k zal nog zien.

Specialiteit van Hagem : de beste reisduiven van 't land, rechtstreekse afstammelingen van de duif uit de ark van Noë... Ik bezit de echte soort. Ge moet eens komen kijken.

PASTOOR, *lachend* — Ik zie al wat voor vlees ik in de kuip heb !

TITTEN — Ziezo, meneer pastoor, nu weet ge een beetje van alles... En nu ga ik naar mijn kevie, want 't is in Hagem alle dagen vroeg dag en laat avond. Slaapwel, meneer pastoor.

PASTOOR — Wel te rusten, Titus. En bedankt voor de inlichtingen.

Titten slentert weg naar binnen. De pastoor kijkt hem monkelend achterna. Daarna mijmert hij verder :

PASTOOR — Titus Van den Huyve... Van hem en van zijn broer Naten wil ik hier de geschiedenis vertellen, zoals ze nog levendig getekend staat in mijn herinnering en zoals ze begon, die morgen gelijk alle morgenden, toen het vroeg dag was gelijk alle dagen in Hagem en toen ik na mijn zesurenmisken langs een binnenwegelken hun hofke voorbijkwam... Af.

De schemering maakt nu plaats voor een eerste zonnestraal die op het zoldervenstertje van het huizeken der gebroeders Van den Huyve valt. Een ver klokje luidt, hanen kraaien, koeien beurelen, een hond blaft, melkammers rammelen. Het zoldervenster zwaait open en de kop van Titten verschijnt. Hij kijkt naar de lucht, rekt zich eens deugdelijk uit en slaat een groot kruisteken.

TITTEN — God scheidt de dag en Titten danst er door; kan ik langs achter niet buiten, dan probeer ik het langs voor. *De pastoor is langs de achtergrond opgekomen en wandelt naar zijn woning toe.* Boonjour, meneer pastoor ! Lekker weerken, hee ?

PASTOOR, *opkijkend* — Ja Titus, inderdaad, een pracht van een weerken... Naar wat staat ge zo te kijken, Titus ?

TITTEN — Naar de lucht, meneer pastoor. En naar de zonne.

Wijst in de verte. Kijk 'ne keer hoe schoon, hoe klaar en hoe mals...

PASTOOR — Ge zijt precies in een dichterlijke bui, Titus.

TITTEN — Ge moet in uw leven momenten van dichterlijkheid hebben, meneer pastoor. En komen ze niet vanzelf, dan moet ge ze maken. Aan vijf minuutjes ingetogenheid riskeren we niets.

PASTOOR — Dat schijnen de mensen de dag van vandaag niet meer te weten, Titus.

TITTEN — 't Is er niet te beter om, meneer pastoor. Als ge altijd in 't licht en in de zonne kijkt, die universeel zijn, dan krijgt ge ook een universele kijk. Als ge uw gedachten, woorden en werken begiet met licht en zonne, krijgt ge een universeel leven en universeel plezier. Zie 'ne keer hoe alles rond en mals en plezierig uitkomt in 't licht. Hewel, meneer pastoor, als ge u beweegt in 't licht, dan wordt ge 'ne mens, rond en mals en plezierig om mee te leven. Als ge leeft in donkerde, zult ge uzelf en anderen altijd zeer doen. 't Licht, dat is royaal. Maar de mensen leren nergens meer hoe zij de schone, ronde, malse en volle zonne van 't kontentement over hun leven moeten doen schijnen... 't Zijn allemaal neurasteniekers geworden, chikaneurs en pezewevers.

PASTOOR, *lachend* — Ge zijt precies 'ne pastoor op zijn preekstoel, Titus ! Maar gelijk hebt ge.

TITTEN — Zeker heb ik gelijk ! 't Kontentement is de beste remedie tegen geestelijke afwijkingen... Zie, meneer pastoor, als ik 's morgens opsta maak ik eerst een kruisken en dan zeg ik : God schept de dag en Titten danst erdoor, kan ik langs achter niet naar buiten, dan probeer ik het langs voor. Dat is mijn dagelijkse opdracht... En daarmee is de preek uit ! Een momentje, meneer pastoor. *Hij sluit het venster en komt naar beneden; op met jeneverkruikje en twee glaasjes.*

PASTOOR, *is intusen aan het tafeltje gaan zitten* — Wel Titus, ge zijt werkelijk een kurieuze kerel... Altijd plezierig en opgeruimd ! Ge hebt uw naam van filozoof van Hagem niet gestolen !

TITTEN — Ja, meneer pastoor, dat is nu eenmaal mijn gedeponeerd merk. 'Ne plezierige zot noemen ze mij. En eens dat er over uw persoon iets hangt, blijft het hangen. Dat heeft zijn slechte maar ook zijn goede kanten. Mijn kwaad straffen ze niet, mijn goed belonen ze niet. Klap ik wijs, ze lachen mij uit; lach ik de mensen uit, ze hebben plezier; doe ik hetzelfde als zij, ze schudden hun kop; en doe ik het tegenovergestelde, dat vinden ze heel natuurlijk... Dus leef ik in een zeer interessante verhouding tot mijn evennaaste. Ik ben vrij en kan het „prestige” van mijn persoon aan mijn hielen lappen... En nu gaan we er eentje proeven.

PASTOOR — 't Is nog zo vroeg... Doe geen moeite, Titus.

TITTEN — Toch wel, toch wel, meneer pastoor. Iemand moet hem toch helpen uitdrinken. Doet gij het niet, dan doet het onze Naten, maar dan in 't geniep, buiten mijn weet. Hij vindt altijd dat er wel een borrel af kan, zonder dat ik het weet... En als 't voor niets is zou hij zich dooddrinken... Op uw gezondheid, meneer pastoor.

PASTOOR — Op de uwe, Titus. Ik begrijp nog altijd niet hoe ge het met uw broer zo lang hebt kunnen stellen. Uw karakters verschillen toch gelijk water en vuur.

TITTEN — Dat is zo, meneer pastoor. Maar ge moet weten dat ons huishouden gevestigd is op een overeenkomst die door de twee partijen geëerbiedigd wordt... behalve door onze Naten. Een bewijs dat zelfs water en vuur kunnen overeenkomen, op konditie dat één van de twee de slimste is.

PASTOOR — En hoe legt ge 't dan wel aan boord om overeen te komen, Titus ?

TITTEN — Dat zal ik u eens uiteenzetten, meneer pastoor. Van al wat ons bedrijf in geld of in natura oplevert nemen we elk de helft. Van onze twee varkens wordt het ene verkocht, 't andere gaat in de kuip en eten wij gemeenschappelijk op. Onze tarwe verkopen we niet : daar bakken we zelf ons gemeenschappelijk brood van. Wie koffie, bier, boter of kleren wil hebben, koopt het van zijn eigen geld.

PASTOOR — En van uw belastingen betaalt ge ieder de helft?

TITTEN — Sessa, meneer pastoor. Met dit verschil, dat ik het zonder preutelen doe en dat onze Naten een paternoster vloeken bij zijn part legt.

PASTOOR — Heel kristelijk is dat eigenlijk niet.

TITTEN — Nee, meneer pastoor, maar wat wilt ge eraan doen ? De volmaakten zijn in de hemel, hee ! En onze Naten beoefent nog wel andere deugden die niet in de katechismus staan. Hij koopt vet en margarine, maar proeft heimelijk van mijn boter. Idem van mijn jenever als hij de kans ziet. Hij verkoopt zijn laatste ei, maar zuipt er genoeg van de mijne uit. Lakens op zijn bed heeft hij niet en met zeep wast hij zich alleen 's zondags. Zijn zondags kostuum draagt hij al vijftig jaar en zijn andere kleren zijn afleggertjes van mij... Maar allee, we zullen Naten zijn boeksken nu maar dicht doen, anders denkt ge nog dat Titten de grootste kommeer van Hagem is !... Drink liever eens uit... Toe, toe, op één been kunt ge niet lopen, en onze ezel laat het staan als ge 't hem voorzet. Weet ge waarom, meneer pastoor ?

PASTOOR, *denkt even na* — Neen, Titus.

TITTEN — Wel, omdat 't een ezel is ! *Beiden lachen.* En waarmee kan ik u nu eigenlijk van dienst zijn ? Want als ge mij niets moest vragen, waart ge hier niet blijven zitten. Waar of niet, meneer pastoor ?

PASTOOR — Goed geraden, Titus... Ik weet dat ge een van mijn beste parochianen zijt en ik wilde u inderdaad iets vragen...

TITTEN — De vraag is vrij en 't ontzeggen staat er bij... enne... een beschaamde schooier krijgt niets in zijn zak.

PASTOOR — Het betreft het Sint-Ambrosiusgenootschap, de confrerie van mijn heilige patroon. Ik heb maar één enkel verlangen, dat ik gaarne zou vervuld zien.

TITTEN — Enne... dat is ?

PASTOOR — Dat onze confrerie een vlag zou hebben, gelijk de genootschappen van de andere parochies. Een vlag waarachter al mijn brave parochianen fier en godvruchtig zouden

opstappen in de processie... Maar een vlag kost geld, veel geld. En ik dacht zo: wilden mijn parochianen daar eens voor zorgen... en kon ik ergens een braaf man vinden om het ding eens in gang te steken... Ik heb aan u gedacht, Titus... Wat peinst ge ervan?

TITTEN — 't Een is 't een en 't ander is 't ander, meneer pastoor.

PASTOOR — Met een beetje goeie wil...

TITTEN — Met goeie wil koopt ge geen vlag, meneer pastoor.

PASTOOR — Onze mensen zijn zo braaf, Titus...

TITTEN — Braaf genoeg, meneer pastoor, braaf maar gierig... En elke zondag wordt er in de kerk voor alles en nog wat rondgegaan... Waarom klopt ge niet eens aan bij de rijke mensen?

PASTOOR — Daar klopt de pastoor gewoonlijk op dovemansdeur, Titus.

TITTEN — Zo gaat het, ja. Hoe rijker, hoe gieriger... Luister, meneer pastoor, er schiet mij iets te binnen. In onze duivenbond „Eerlijk duurt het langst” moeten we ook een vlag hebben. We zullen er iets op vinden dat iedereen kontent zal stellen.

PASTOOR — Maar op de vlag van de confrerie zou toch de beeltenis van mijn heilige patroon moeten staan, nietwaar Titus?

TITTEN — Slaap op uw twee oren, als ge dat tenminste kunt, meneer pastoor. Dat zaaksken komt in orde.

PASTOOR — Dank u, Titus, dank u. Ge begrijpt...

NATEN, *onzichtbaar* — Patat, verdekkese snotter, waar zit ge!... *Plots op langs achtergrond, zwaaiend met zijn gaffel.* Waar is de koeter? Ik zoek nu al een half uur naar dat pestjong! Ik steek hem op mijn gaffel als ik hem vind!... *Bemerkt de pastoor.* Dag... e... meneer pastoor. Ik had u niet gezien.

PASTOOR — Dag Donatiaan... Is Patatje niet te vinden, man ?

NATEN — Neen hij ! Hij is met geen ogen te zien, dat duvelsjong ! En de koeien moeten gevoederd worden !... 't Is maar dat de beesten daar weinig mee gediend zijn, meneer pastoor !... Hoor ze maar eens staan beurelen ! Dat 's van de honger !

TITTEN — Geef ze eten ! Dat 's toch simpel genoeg !

NATEN — Ge moet eerst eten hebben, dwazerik ! Rij om klaver, in plaats van uw tijd te verspillen met nietsdoen !

PASTOOR — Toe, toe, Naten, wind u niet op.

TITTEN — Onze Naten kan nogal duvelen, hee meneer pastoor ?

NATEN — Dat 's uw eigen schuld ! *Tot pastoor.* Dat 's geen leven met die zot, meneer pastoor. Vandaag haalt hij de ene streek uit en morgen een andere...

TITTEN — Alzo passeert de week.

PASTOOR — Och, Naten man, Titten meent het niet slecht. Ge moet een grap kunnen verdragen.

NATEN — Daarvan worden de koeien vet !... Maak dat ge om klaver zijt !... Hoort ge de koeien huilen ! Huilen !... O, meneer pastoor, 't is om dood te vallen met zo'n vent te moeten leven !

PASTOOR, *sussend* — Toe, Naten... rij zelf om klaver, vent !

NATEN — Te niet moeten wij ! Te niet, met die kerel ! Hij zal ons rats rinneweren ! *Loopt razend op en neer.*

PASTOOR — Allo, Titus, 't heeft nu lang genoeg geduurd. Aan alle lachen komt een einde. Doe 't stoopken maar weg en rij om klaver. Ik moet naar huis.

TITTEN — Allee, goed dan ! *Neemt stoopje en glazen; in het deurgat :* Boonjour, heren ! *Af in huis.*

NATEN — Hewel, meneer pastoor... *Schuijft zijn pet achteruit en kruist zijn armen.* Is dat een mensenleven of is dat een hondenleven met zo'n luierik, een zot, een nietdeug van een broer ?

PASTOOR, *die reeds gereed stond om weg te gaan, fijntjes glimlachend* — Och, Naten, we kennen Titus toch ! Ik vind dat het echt plezierig moet zijn om met hem te leven ! Wat kunt ge meer wensen dan een gestadig goed humeur van uw huisgenoten ?

NATEN — Humeur ? Humeur !!... 't Humeur van een zot, ja ! Ik zeg dat 't moet veranderen !

PASTOOR — Wat gaat ge dan doen ?... Trouwen ?

NATEN — Ja !... Trouwen, ja !... Trouwen, zeker !

PASTOOR — Dat kan u niemand verbieden en... Enfin, ge zegt het zo beslist !... Zijt ge soms al met iemand afgesproken ?

NATEN — Neen ik. Maar trouwen doe ik !

PASTOOR, *schuddebollend* — Allo, Donatiaan, peins er nog eens goed op, man... Tot ziens ! Af.

NATEN, *tikt eens aan de klep van zijn pet en broemt* — Meneer pastoor... *De koeien beurelen luider.* Naten loopt woedend naar het huis toe en wil de deur openrukken, maar Titten komt juist zingend naar buiten. Zijt ge nu bijkans om klaver ?... Onze koeien zijn verhongerd !!

TITTEN, *zingt nog iets luider voort* — Titten, waarom lacht ge weer, lacht ge weer, lacht ge weer ?

NATEN, *in het deurgat* — Zot !... Ezel !... Luierik !...

TITTEN, *zingt onverstoord verder* — Omdat ik morgen sterven zal, sterven zal, sterven zal !

NATEN, *tierend* — Hoe eerder hoe liever ! Vandaag nog !

TITTEN, *terwijl bij kruiwagen en zeis uit de schuur baalt* — Titten, waarom lacht ge weer ? Omdat ik morgen sterven zal !

NATEN, *als Titten weer verschijnt* — Waar is de koeter ?

TITTEN — Vanmorgen goeverneur van Kongo benoemd !...
Uit de weg !

NATEN — Ik vraag waar de koeter is ? Hoort ge niet ?

TITTEN — Goeverneur van Kongo benoemd ! Hoort ge niet !... Uit de weg ! *Rijdt met de kruiwagen naar de achtergrond.* Boonjour, sinjeur !

NATEN — Verdomde zot !... Zot, zot, zeg ik ! Driedubbel overgehaalde zot !... Maar 't zal niet blijven duren ! *Af in buis.*

PATATJE, *onzichtbaar* — Titten !... Titten !

TITTEN, *laat zijn kruiwagen staan en draait zich om* — Zijt gij het, Patatje ? Waar zit ge ?

PATATJE, *zakt eerst met zijn blote voeten en daarna met zijn spichtig lijf door het stro van de zoldering van het afdakje naast het buis* — Hier ben ik, Titten.

TITTEN — Wat deedt gij daar, manneken ? Zijt ge aan 't nestelen ?

PATATJE — 'k Ben gaan lopen, Titten ! 'k Heb me weggestoken !

TITTEN — Voor Naten ?

PATATJE — Ja, hij liep al vloekend rond met zijn gaffel, om naar mij te zoeken.

TITTEN — Kom maar hier, kom. Zijn koleire is over... Hebt ge de eieren al gegaard, ventje ?

PATATJE — Ja, Titten, hier zijn ze. *Haalt uit het afdakje een pet vol eieren.* De kiekens en de eenden hebben hun best gedaan. Acht stuks !

TITTEN — Dat 's goed, jongen. Geef maar hier.

NATEN, *op uit buis* — Ha, daar is dat stuk ongeluk ! Dat 's toch kurieus dat gij nooit te vinden zijt als ik u moet hebben en dat ge te voorschijn komt als ik mijn rug maar gekeerd heb !

TITTEN — Ik vind daar weinig kurieus aan... Met een gezicht gelijk 't uwe !

NATEN, *brullend* — Geef hem maar gelijk ! Geef hem maar gelijk !... Maak dat ge om klaver zijt... Maar eerst mijn part van de eieren. Eerst delen ! Elk de helft !... Tien eieren, zegt ge ? Dat is vijf voor mij ! *Grabbelt Patatje de pet uit de handen.*

TITTEN, *is hem vóór.* — O, o, o ! Een half sekondje, vriendschap. Zo zijn we precies niet getrouwd. Delen is goed, maar eerlijk delen is beter. Om te beginnen zijn er geen tien, maar acht stuks. Bij die acht stuks zijn er twee eendeneieren. En de eenden zijn *mijn* onverdeeld eigendom. Ergo, zegt de koster, zijn hun produkten ook mijn eigendom. Er blijven dus nog zes stuks te verdelen... Hier, broeder Naten, drie stuks, deugdelijk en onvergouden, gelijk de notaris zegt. *Naten loopt brommend met zijn deel in buis en komt onmiddellijk terug. Titten legt de pet, waarin zijn eieren nog liggen, op de tafel. Voilà.* En nu zullen we 't werk eens gaan aanpakken, ventje.

NATEN — 't Moest al lang gedaan zijn ! Maar gij staat liever uw tijd te verkletsen met de pastoor en met die snotneus !

TITTEN — Het werk zal langer bestaan dan de mens, dierbare broeder. *Tot Patatje.* Dus, Patatje, om te beginnen...

NATEN — ...moet er klaver gehaald worden om de beesten te voederen.

PATATJE — Ja, Naten.

TITTEN — Eerst de mensen, dan de beesten. Ga eerst koffie en suiker halen achter 't hoeksken, ventje.

PATATJE — Goed, Titten.

NATEN — Gij met uw koffie en suiker ! Allemaal verloren geld ! De stal moet nog uitgemest worden.

PATATJE — Ja, Naten.

TITTEN — En mijn duiven wegbrengen, Patatje.

PATATJE — Natuurlijk, Titten.